

INHOUD

COLUMN

- 82** *Jaap van Manen*
Zuinigheid en politiek

ACCOUNTANCY

- 84** *Drs. B.C.M. Eppenhof*
EDI: wat is het, en wat moet de accountant ermee?
Electronic Data Interchange (EDI) is een specifieke vorm van automatisering en onderscheidt zich op een aantal punten van andere vormen van automatisering. Deze verschillen hebben tot gevolg dat ook bij de oordeelsvorming inzake de betrouwbaarheid en controlebaarheid van EDI-omgevingen de accountant of EDP-auditor bepaalde accenten dient te leggen. Dit artikel behandelt de belangrijkste van deze accenten aan de hand van de gevolgen die EDI kan hebben op de identiteit van een organisatie, haar organisatorische en technische inrichting, en het totaal van systeemontwikkelmethoden en standaards.

- 93** *Drs. R.G.A. Vergoossen*
Stelselwijzigingen en het nieuwe verklaringenstelsel
Stelselwijzigingen vormen een veel voorkomend verschijnsel in de jaarrekening van Nederlandse ondernemingen. In het verleden is er gediscussieerd over de vraag of in accountantsverklaringen mededelingen zouden moeten worden gedaan over stelselwijzigingen. De discussies werden voor een groot deel gevoerd in de periode dat het nieuwe verklaringenstelsel nog niet definitief was. In dit artikel zal worden nagegaan in hoeverre het nieuwe verklaringenstelsel zich leent voor het opnemen van informatie over in het verslagjaar doorgevoerde stelselwijzigingen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een strikte en een minder strikte toepassing van het nieuwe verklaringenstelsel.

EXTERNE VERSLAGGEVING

- 105** *S.A. Zeff*
Some Thoughts on an Agenda for Historical Accounting Research in the Netherlands
Interest in historical accounting research is growing. Such research can improve our understanding of the evolution of the accounting and auditing culture. The author poses several potentially interesting research questions that can be approached historically. For each question he indicates why it is interesting and how it can be addressed by historical research. Questions advanced are, among others: What were the reasons for some companies not revealing the existence of an external audit in their annual reports prior to the 1960s? What forces have led to a change in the content of accounting *doctoraal* curricula?
- 112** *Dr. S.J. Maijor*
Economische analyses van de regelgeving van de externe verslaggeving
Recent is voorgesteld dat de regelgeving van de externe verslaggeving zou moeten worden onderworpen aan een economische analyse. Het gaat daarbij om een analyse in termen van effectiviteit, efficiëntie en kosten en baten. In dit artikel wordt een overzicht

gegeven van onderzoeksresultaten van dergelijke analyses op het gebied van de externe verslaggeving. Zowel de conceptuele problemen van dit onderzoek als concrete kosten- en batenanalyses worden besproken. Geconcludeerd zal worden dat economische analyses geen kwantitatief en objectief criterium geven voor de beoordeling van regelgeving. Wel geven zij inzicht in de effecten van regelgeving voor (aandelen)prijzen en financierings- en investeringsbeslissingen.

- 119** *Drs. H.F.D. Hassink*
De pluriforme rol van financiële informatie: Collectief arbeidsvoorwaardenoverleg als casus
Er is weinig bekend over de rol van financiële informatie in collectieve onderhandelingen tussen ondernemingen en vakbonden. De recente gang van zaken rond Philips, Daf, Fokker en KLM illustreert dat vakbonden te maken krijgen met complexe problemen waarbij financiële informatie een belangrijke rol speelt. Het doel van dit artikel is meerledig. Op de eerste plaats beschrijft het de pluriforme rol van financiële informatie in de relatie van ondernemingen met belanghebbenden. Meer in het bijzonder wordt met dit artikel beoogd aan te tonen dat de rol van financiële informatie in dergelijke relaties breder is dan de traditionele besluitvormings-gerichte rol. In de tweede plaats heeft dit artikel tot doel een bijdrage te leveren aan de beschrijving van de rol van financiële informatie in de voorsnog onderbelichte relatie van de ondernemingsleiding met vakbonden.

FINANCIERING

- 132** *Mr. Drs. E.M. Vermeulen, Prof. Dr. J. Spronk en Dr. D. van der Wijs*
Ondernemingsrisico ontleed
In dit artikel wordt een nieuwe methode ter analyse van ondernemingsrisico gepresenteerd. De methode relateert onverwachte veranderingen van een prestatie-maatstaf van de onderneming, zoals cash flow, door middel van gevoeligheden aan onverwachte veranderingen van risico-factoren, zoals de loon- en rentevoet. Aldus zijn de gevoeligheden een indicatie voor de risico's die de onderneming loopt. De gevoeligheden worden op hun beurt verklaard uit karakteristieken van de onderneming, zoals het aantal werknemers en de hoeveelheid vreemd vermogen. De methode wordt geïllustreerd aan de hand van een numeriek voorbeeld: van een viertal industrieën wordt de loon- en rentevoetgevoeligheid van de cash flow bepaald alsmede de invloed van bedrijfskarakteristieken op die gevoeligheden.

MARKETING

- 140** *C. Ouwkerk, W. Verbeke en mw. G. van Dullemen*
De prestaties van een verkoper
De manier waarop de prestaties van verkopers worden beoordeeld door hun managers is veelal ondoorzichtig. In deze studie is getracht een structureel model te ontwerpen waarbij wordt nagegaan in hoeverre ervaring, klantgericht handelen, adaptief gedrag, citizen-ship gedrag en de waargenomen prestatie van invloed zijn op de prestatiebeoordeling door de manager. Het blijkt, dat ervaring van invloed is op klantgericht handelen, adaptief gedrag veel invloed heeft op de waargenomen prestatie, maar alleen wanneer men daarbij ook klantgericht handelt. De verdere relatie met beoordeeld gedrag blijft echter minder duidelijk.